

Forfatter: Blicher, Steen Steensen

Titel: Udvalgte værker

Citation: Blicher, Steen Steensen: "Udvalgte værker", i Blicher, Steen Steensen: *Udvalgte værker*, Gyldendal, 1982-83, s. 390. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-blich07-shoot-idm139805837071056/facsimile.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte værker

huskede ikke altid, hvad han havde sendt, så det hændte, at han skrev det samme to gange. Men værre var det, at Landhuusholdningsselskabet på flere punkter var misfornøjet med hans fremstilling. Der blev nedsat et 3-mands udvalg til at gennemgå manuskriptet og gøre Blicher opmærksom på, hvad man fandt var fejlagtigt. Det tog Blicher intet hensyn til, han stod fast på, hvad han havde skrevet, og resultatet blev, at udvalgets kritiske bemærkninger blev optaget som fodnote: i det færdige værk (ikke medtaget her).

Topografien giver, i overensstemmelse med de fælles retningslinier for Landhuusholdningsselskabets amtsbeskrivelser, et væld af oplysninger. Forduden hvad Blicher fortæller i de afsnit, der her er valgt, skriver han om: åer og søer, vejrlig og temperaturforhold; om de almindelige dyrkningsmåder, om plove og nyere arbejdsbesparende redskaber; om markfred og hegn, om priserne på landejendomme og tjenestefolks løn, og meget mere. Blicher var jo også landmand og interesserede sig desårsag for agronomiske problemer. Det fremgår i høj grad af „Viborg Amt“; men allerede i Randslev-årene 1811-19, hvor han var forpagter af sin faders præstegårdsjord, skrev han om landøkonomiske forhold: i 1816 således en artikel om „Faarefolding“, senere om høravlens fremme, om engvandsanlæg etc.

E Bindstouw

„E Bindstouw“ udkom i 1842. En lille ubetydelig tryksag at se til. Den vakte da heller ikke nogen særlig opmærksomhed, førend P. L. Møller i sin udgave af Blichers noveller 1846-47 fremhævede den stærkt.

„E Bindstouw“ er en række viser og fortællinger (hvoraf flere tidligere havde været trykt). Til ramme valgte Blicher *bindstuen*. Et lykkeligt valg. Lysgård herred var jo centrum for det jyske uldbinderi. Og her var det almindeligt med bindestuer (se dette bind s. 77). Det var især de unge, der samlede til disse bindestuer; men Blicher har ønsket i sin bindestue at samle mange typer af begge køn: unge og gamle, muntre og tungsindige, for derigennem at få det jyske sind belyst så alsidigt som muligt – humor veksler med tragik.

I en foretale til „Faawal Marri“ i Nordlyset 1828 skriver Blicher: „Det er almindeligt, at Hovedstadens Tungemaal vorder Norm for hele Landets Skrivtsprog; det er næsten ligesaa almindeligt, at Pro-

vindsialmundarter foragtes og gjøres til Gjenstand for Vrængeskjemt og Latter [...]“. Heroverfor gør Blicher gældende, at „Den jyske Mundart [...] har mange særegne krafftfulde og klart betegnende Ord og Vendinger, som ikke findes i det danske Skrivtsprog“. I „E Bindstouw“ søger han at vise, at jysk er på højde med rigsmålet som digterisk udtryksmiddel, også hvor det drejer sig om det sørgmodige eller tragiske.

For heit at forstå „E Bindstouw“ kræves der en fortrolighed med det jyske sprog, som i dag kun de færreste besidder. Af den grund optrykkes her Peter Skautrup's rigsmålgengivelse fra 1942. Men det må betones, at det ikke er nok at forstå ordene. De digteriske kvaliteter går tabt i en „oversættelse“. Det geniale i „E Bindstouw“ ligger i måden, hvorpå Blicher anvender jyske dialekter i sin skildring af mennesker og miljø.

Vestlig Profil af den Cimbriske Halvø

Udkom 1839 på boghandler E. Steens Forlag, København, med titlen: „Vestlig Profil af den Cimbriske Halvø fra Hamborg til Skagen tagen paa Reiser af St. St. Blicher“. Enkelte afsnit havde tidligere været offentliggjort: Hamborg og Altona (Jyllandsposten 17.2. og 25.2. 1839), Elben og dens Bredder (Jyll. 29.4.), Meldorp (Dannevirke 3.7.), Himnel og Helvede (Dannevirke 10.7.) Halligerne (Jyll. 4.3.), Fra Husum til Tønder (Dannevirke 10.7.) og Jens Langkniv (Jyll. 27.5.).

9 Den Cimbriske Halvø: Jylland

Hamborg og Altona

- 12 Tivolitheatret: i forstaden St. Georg
Klopstock: digteren Friedrich Gottlieb Klopstock (1724-1803) levede fra 1770 til sin død i Hamborg
Hermanns Helteold: Hermann er hovedpersonen i Klopstocks heltedrama „Hermanns Schlacht“ (1769); Arminius (Herman) sejrede over romerne i Teutoburgerskoven 9 e.Kr.
Bernstorff: L. H. E. Bernstorff, Danmarks udenrigsminister 1751-70, forlod 1770 landet efter at være blevet styrtet af Struensee. Han døde i Hamborg 1772. Bernstorffs slot ligger i Gentofte.
Tode: lægen og digteren Johann Clemens Tode (1736-1806) blev født i Vierlande; han var ulykkelig gift
13 de gamle havde Tempel og Dykkelse for Tyverie, for Horezie, for Fylderie: her tænkes på Mercurius (handelens og tyvenes gud), Venus (kærlighedens gudinde) og Bacchus (vinens gud)
Instar omipium: som kan gøre det ud for dem alle
de tre Gratier: Tisiphone, Megæra og Alecro: furier der piskede deres ofre med svøber og slanger
Tartarus: underverdenen
Stænderne beskytte dig: forslag om ophævelse af tallotteriet fremsat 1835 i stænderforsamlingen i Viborg
Saturnifest: fejredes i december af romerne til minde om guldalderen.
Slaverne sad til bords og blev opvartet af herskabet